

ACCOUNTANTSVERSLAG

24 mei 2018 Gemeente Veldhoven

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA Veldhoven

Eindhoven, 24 mei 2018

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt ons accountantsverslag 2017 waarin wij u verslag uitbrengen over de uitkomsten van onze accountantscontrole op de jaarrekening 2017 van gemeente Veldhoven. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle over het afgelopen boekjaar. Daarnaast willen wij u graag informeren over ontwikkelingen op het gebied van verslaggeving en overige aangelegenheden die voor uw organisatie van belang kunnen zijn.

Wij willen de betrokken medewerkers van gemeente Veldhoven bedanken voor de prettige samenwerking tijdens het uitvoeren van onze werkzaamheden.

Dit verslag is bestemd voor de gemeenteraad van de gemeente Veldhoven. Het concept van deze rapportage is op 9 mei 2018 besproken met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris en het hoofd Bedrijfsvoering van uw gemeente.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij uiteraard graag bereid.

Met vriendelijke groet,

MAZARS PAARDEKOOPER HOFFMAN ACCOUNTANTS N.V.

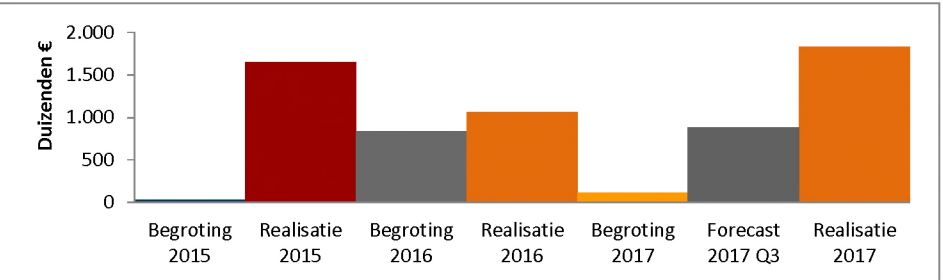
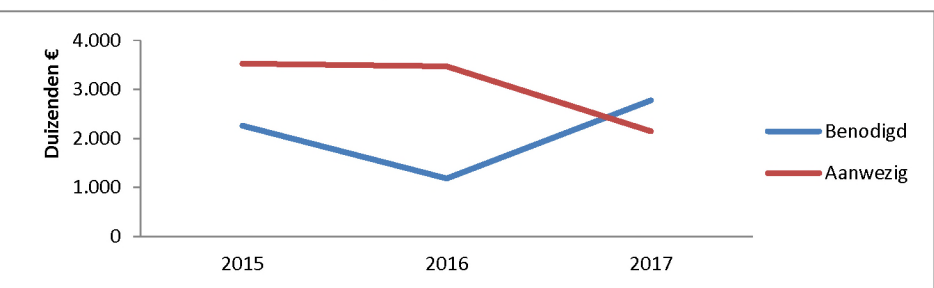
drs. D.J. Han RA

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

1. Accountantscontrole	2
1.1. Conclusie van de controle	2
1.2. Controleverschillen	2
1.3. Onze opdracht	3
1.4. Aandachtspunten	4
1.5. Controleaanpak	4
2. Financiële analyse	7
2.1. Analyse van het resultaat	7
2.2. Analyse van de financiële positie	7
2.3. Meerjarenperspectief	9
3. Bevindingen jaarrekeningcontrole	11
3.1. Schattingen	11
3.2. Decentralisaties sociaal domein	12
3.3. Grondexploitaties	13
3.4. SiSa-bijlage	15
3.5. Begrotingsrechtmatigheid	15
3.6. Aanbestedingswetgeving	16
3.7. WNT	16
3.8. Vennootschapsbelasting	17
3.9. Loonbelasting en Btw	17
4. Interne beheersing	19
5. Mededelingen aan de gemeenteraad	21

MANAGEMENTSAMENVATTING

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Bestuurlijke aandachtspunten
<ul style="list-style-type: none"> Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Veldhoven. Ons oordeel omvat zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat als de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2017. Het jaarverslag bevat de vereiste aspecten, is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen. Uit de actualisatie van de grondexploitaties komt een positief resultaat naar voren, met name omdat naar verwachting een groter deel van het plan Habraken tot ontwikkeling kan komen. De waardering van de grondexploitaties is sterk afhankelijk van inschattingen van het college van toekomstige kosten en opbrengsten. Het risicoprofiel en deze schattingsonzekerheid zijn adequaat uiteengezet in de jaarstukken van uw gemeente. Er is over boekjaar 2017 sprake van totaal aan onzekerheden ad € 2,0 miljoen (2016: € 2,7 miljoen, 2015: € 3,0 miljoen) betreffende de decentralisaties, omdat wij geen toereikende controle-informatie hebben ontvangen (van derden) waaruit de levering van de prestatie door de zorgleverancier blijkt. Het verminderen van de afhankelijkheid van het ontvangen van (betrouwbare) verantwoordingsinformatie van de zorgleveranciers is een aandachtspunt. Deze afhankelijkheid is te verminderen als de gemeente besluit zelf meer werkzaamheden op de prestatielevering uit te voeren. 	<p>Onderstaande bestuurlijke aandachtspunten zijn niet zozeer onderbelicht binnen de gemeente Veldhoven, maar blijven wel voldoende bestuurlijke aandacht vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> In het sociaal domein heeft het aspect prestatielevering (factureren zorgaanbieders enkel daadwerkelijk geleverde zorg en de wijze waarop de gemeente dit kan vaststellen) blijvende aandacht nodig. Dit is met name relevant bij de zorgaanbieders die geen gecertificeerde jaarverantwoording over 2017 overleggen alsmede bij de PGB bestedingen, nu de mogelijkheid bestaat dat auditdienst van de SVB volgend jaar tot een goedkeurend oordeel over de PGB bestedingen komt. Blijvende monitoring van het risicoprofiel van de grondexploitaties, met name bij de projecten Zilverackers – De Drie Dorpen (waar gelet op de looptijd van het plan marktontwikkelingen en regionale afspraken invloed kunnen hebben op de programmering) en bij Habraken (waar de vraag naar kavels bestemd voor circulaire bedrijvigheid zich nog zal moeten bewijzen). Bewaking van fiscale aandachtspunten. In 2017 is meer duidelijkheid ontstaan over de reikwijdte van de belastingplicht voor uw gemeente. De huidige inzichten zijn financieel vertaald en verwerkt in de jaarrekening 2017. Jurisprudentie in komende jaar/jaren kan hier nog wel op van invloed zijn en blijft een thema om te volgen.
Financiële resultaten	Analyse van het weerstandsvermogen
 <p>In de jaren 2014 tot en met 2017 is ieder jaar een positief resultaat gerealiseerd in vergelijking met de begroting over dat jaar en de forecast. Deze resultaten zijn niet te herleiden naar één oorzaak, maar betreft relatief beperkte voordelige afwijkingen ten opzichte van de begroting bij diverse programma's, die samen het positieve resultaat vormen. In de jaarstukken is per programma goed inzicht gegeven in de oorzaken die ten grondslag liggen aan het resultaat.</p>	 <p>Vergelijking benodigde met aanwezige weerstandscapaciteit afgelopen boekjaren:</p> <p>Conform het financieel beleid van de gemeente zijn de algemene reserve en (het grootste deel van) de bestemmingsreserves niet meegerekend bij het bepalen van de aanwezige weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat onder andere uit de reserve benoemde risico's, die in de tweede kwartaalrapportage 2018 zal worden aangevuld tot het vereiste niveau. De stijging van het risicoprofiel valt te verklaren door enkele specifieke risico's betreffende het financieel arrangement bedrijventerreinen en mogelijke uitkeringslasten Social Impact Bond.</p>

ACCOUNTANTSCONTROLE

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

1. ACCOUNTANTSCONTROLE

1.1. Conclusie van de controle

Onze conclusies
Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening 2017 van uw gemeente. Deze goedkeurende strekking betreft zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat in overeenstemming met het <i>Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)</i> als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.
Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat, dat de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening en dat het jaarverslag geen materiële afwijkingen op basis van de ons bekende controle informatie bevat.
De verantwoording op basis van de <i>Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)</i> in de jaarrekening 2017 hebben wij gecontroleerd met inachtneming van het specifiek daarvoor van toepassing zijnde controleprotocol. Wij hebben geen fouten of onzekerheden bij deze controlewerkzaamheden aangetroffen.
Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de <i>Nota verwachtingen accountantscontrole 2017</i> . Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de in de SiSa-bijlage opgenomen specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te geven over de jaarrekening 2017 van gemeente Veldhoven en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen hebben opgeleverd voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan hebben wij u daar uiteraard onmiddellijk over gerapporteerd. Dit is niet aan de orde geweest. Een controle is risicogestuurd en brengt daarom nooit alle verschillen aan het licht, maar is gericht op het constateren van fouten die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

1.2. Controleverschillen

In de definitieve jaarrekening resteren enkele ongecorrigeerde controleverschillen, die in de tabel hieronder zijn samengevat.

Ongecorrigeerde controleverschillen		
Omschrijving	Bedrag in €	Verwijzing
Getrouwheid en rechtmatigheid		
PGB bestedingen Jeugd en Wmo via de Sociale Verzekeringsbank, waarvoor onzekerheid bestaat inzake de prestatielevering	€ 1,1 miljoen	Hst 3.2

Bestedingen WMO en Jeugd, waarbij onvoldoende zekerheid is inzake de prestatielevering	€ 0,9 miljoen	Hst 3.2
Rechtmatigheid		
Naleving aanbestedingswetgeving	€ 0,23 miljoen	Hst 3.6

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij een materialiteit van 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves gehanteerd voor fouten en 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves voor onzekerheden. Dit is in overeenstemming met het controleprotocol van uw gemeente. De (som van) de geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten en onjuistheden zijn lager dan deze materialiteit, op grond waarvan wij een goedkeurende controleverklaring kunnen afgeven. Overigens is onze oordeelsvorming een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. Er is geen sprake van kwalitatieve afwegingen op grond waarvan wij geen goedkeurende controleverklaring zouden kunnen verstrekken.

Daarnaast was er sprake van enkele aanpassingen die zijn doorgevoerd in de definitieve jaarrekening in vergelijking met de aan ons ter controle aangeboden concept jaarrekening. De belangrijkste aanpassingen waren:

- Correcties vanwege nagekomen afrekeningen van zorgleveranciers in het kader van het sociaal domein.
- Aanpassing van de voorziening wethouderspensioenen op basis van de (door een extern bureau) uitgevoerde actuariële berekeningen. Er was in de berekening van de afstorting van de extern verzekerde bedragen het onjuiste bedrag uit de voorziening wethouderspensioenen geboekt.
- Aanpassing van de Vpb last in de jaarrekening 2017 op basis van de meest actuele inzichten.

1.3. Onze opdracht

We hebben onze werkzaamheden verricht op basis van de aan ons verstrekte opdracht, zoals vastgelegd in de opdrachtbevestiging jaarrekeningcontrole 2017. De opdracht is gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van uw gemeente over het boekjaar 2017. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veldhoven.

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland geldende algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en het controleprotocol van uw gemeente (inclusief normenkader voor de rechtmatigheid), hetgeen betekent dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden en/of onrechtmatigheden van materieel belang bevat. Het doel van onze controle is om een oordeel te geven of de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met het van toepassing zijnde verslaggevingsstelsel en daarmee een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen en het resultaat en of de eisen van financiële rechtmatigheid in alle van materieel belang zijnde opzichten zijn nageleefd.

Onze werkzaamheden zijn dit jaar vanwege gewijzigde wetgeving op een aantal onderdelen anders of uitgebreider dan in afgelopen jaren:

- Voor boekjaren vanaf 2017 moet de accountant vaststellen of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeente en haar omgeving, materiële onjuistheden bevat. Hier is een specifiek werkprogramma voor voorgeschreven.
- Toetsing van een aantal BBV-wijzigingen die in de jaarrekening 2017 verwerkt moeten worden, waaronder de invoering van taakvelden en het vanaf 2017 verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut, waar die voorheen ineens volledig afgeschreven mochten worden.

Wij hebben vastgesteld dat met deze nieuwe elementen adequaat rekening is gehouden in de jaarverslaggeving 2017.

1.4. Aandachtspunten

Op basis van onze analyse van de jaarrekening, uitkomsten van de interim controle en vaktechnische actualiteiten hebben wij een aantal aandachtspunten voor onze controle onderkend. Aan de volgende punten werd extra aandacht besteed bij het nader uitwerken van onze controleaanpak:

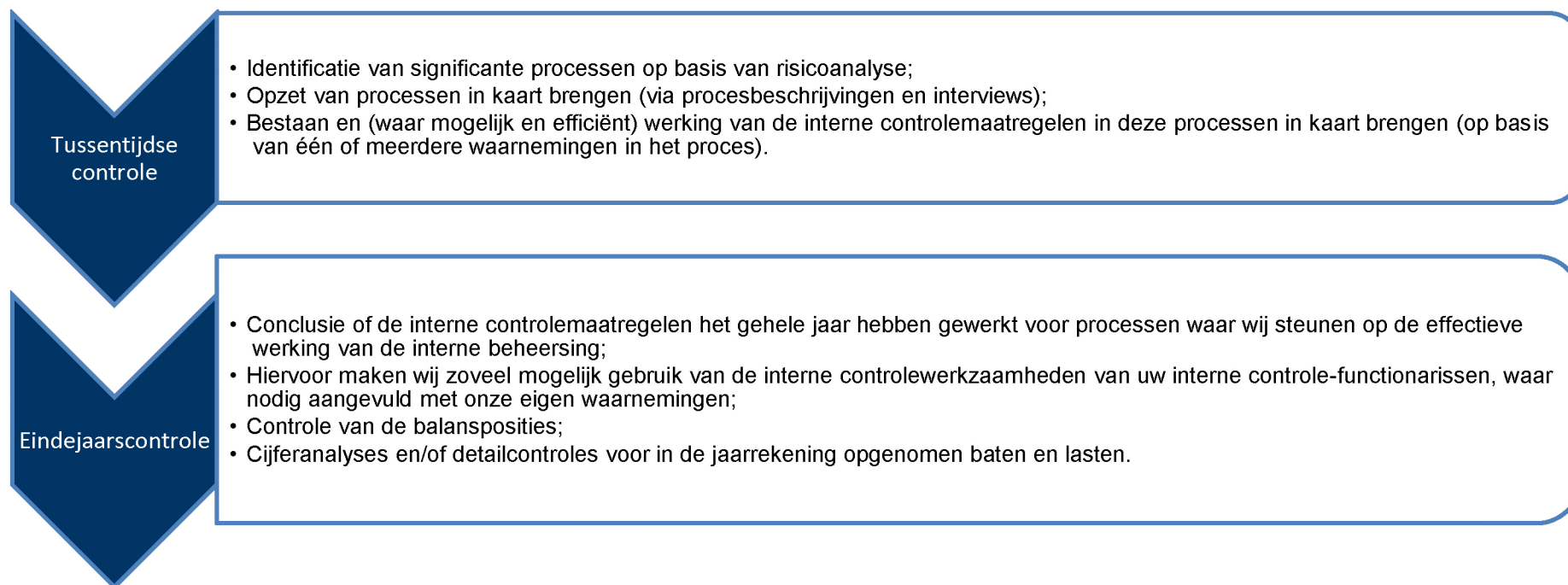
- Rechtmatigheid van bestedingen in het sociaal domein (met name op het vlak van Jeugd), waaronder het aandachtspunt of de bij uw gemeente in rekening gebrachte zorg ook daadwerkelijk geleverd is door de zorgleverancier aan de rechthebbende (prestatielevering);
- Naleving Europese aanbestedingswetgeving bij het inkopen van diensten, leveringen en werken gedurende het boekjaar 2017;
- Waardering van de grondexploitaties in de jaarrekening 2017, waaronder het tijdig treffen van (verlies)voorzieningen en het tijdig verantwoorden van tussentijdse winstnemingen;
- Juiste en volledige opname van de gegevens inzake de WNT in de jaarrekening;
- Juiste verwerking van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in de jaarrekening 2017.

Gedurende de controle van de jaarrekening 2017 was het niet noodzakelijk om wijzigingen aan te brengen in de voorgenomen controleaanpak of in de punten waaraan extra aandacht moest worden besteed.

1.5. Controleaanpak

Onze controle valt globaal uiteen in een tweetal momenten:

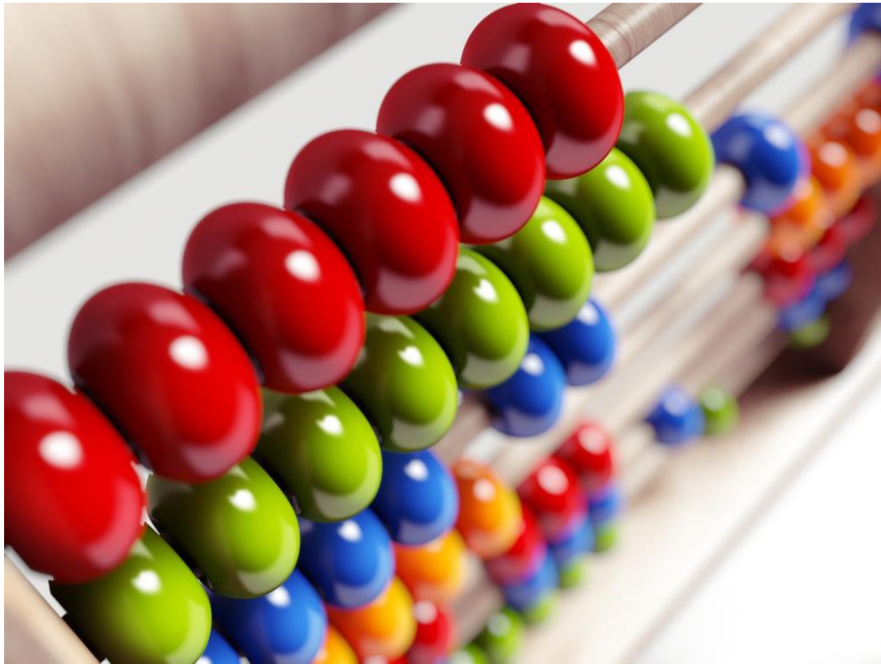

Naar aanleiding van de tussentijdse controle hebben wij een managementletter uitgebracht en besproken met de portefeuillehouder financiën en het management en vervolgens met de audit commissie. Een samenvatting van deze managementletter is opgenomen in het hoofdstuk *Interne beheersing* in dit verslag. Voor de detailbevindingen verwijzen wij u naar onze managementletter.

De jaarrekeningcontrole is door ons in de eerste weken van maart, aangevuld met een tweede controlemoment voor het sociaal domein en de SiSa-verantwoording begin mei, uitgevoerd. Wij hebben de onderlinge samenwerking tussen de gemeente Veldhoven en Mazars als constructief ervaren. Tevens is besproken dat het nog steeds wenselijk is de controlewerkzaamheden in komende controlejaren tot één controleperiode te beperken, waarin wij alle werkzaamheden kunnen uitvoeren. Dit kan helpen de efficiency van het controleproces (voor beide partijen) te verbeteren. Wij zullen in overleg met uw gemeente de planning van de controle over volgend boekjaar in dat licht bezien.

FINANCIËLE ANALYSE

Grip op de zaak

2. FINANCIËLE ANALYSE

2.1. Analyse van het resultaat

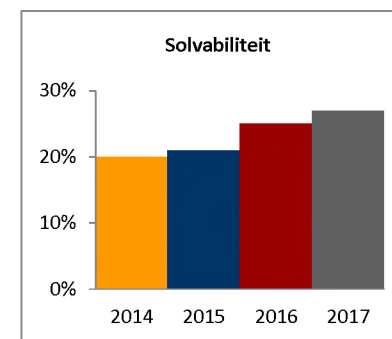
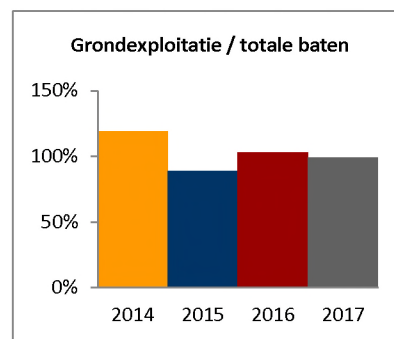
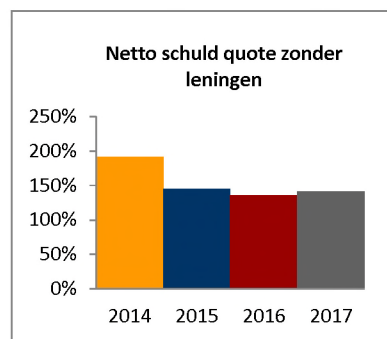
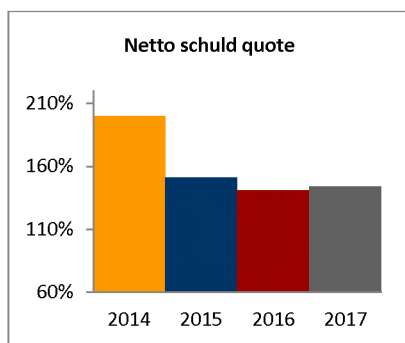
Hieronder is een samenvatting van het resultaat over 2017 opgenomen in vergelijking met de begroting 2017 en de realisatie over 2016 en 2015:

Samenvatting staat van baten en lasten (x € 1.000)				
	2017 realisatie	2017 begroting	2016 realisatie	2015 realisatie
Totaal baten	108.766	112.263	114.774	109.096
Totaal lasten	101.308	111.621	105.107	107.224
Resultaat voor reserve mutaties	7.458	642	9.667	1.872
Saldo reservemutaties	-5.628	237	-8.765	-224
Resultaat	1.830	879	902	1.648

Het jaarverslag van uw gemeente geeft per programma inzicht in de belangrijkste oorzaken van de begrotingafwijkingen. Op totaalniveau is met name de afboeking van een deel van de plankosten Habraken ten laste van de verliesvoorziening en de vrijval van het resterende deel van de verliesvoorziening voor de grondexploitatie bedrijventerrein Habraken en de storting van deze vrijval in de reserves een belangrijke verklaring voor de verschillen bij de baten, lasten en de reservemutaties in vergelijking met de begroting.

2.2. Analyse van de financiële positie

Met betrekking tot de financiële positie zijn een aantal kengetallen te benoemen, die wij hieronder hebben weergegeven (in vergelijking met de afgelopen twee boekjaren):

Op basis van deze kengetallen zien wij de volgende ontwikkelingen in de financiële positie van uw gemeente:

- De netto schuld quote, bepaald door de netto schuld te delen door de totale baten, is op hetzelfde niveau als vorig jaar, met name door een daling van de totale baten. De daling van de ratio in 2015 ten opzichte van 2014 is grotendeels te verklaren door hogere baten vanwege de nieuwe taken in het sociaal domein. De netto schuld quote is, ook gecorrigeerd voor verstrekte leningen, hoger dan 130% en daarmee te classificeren als hoog. Belangrijke nuancering daarbij is de hoge boekwaarde aan grondexploitatie van uw gemeente, waardoor een belangrijk deel van langlopende leningen zijn aangetrokken om de investeringen in de grondexploitatie te financieren en de rente die uw gemeente betaald over de langlopende schulden wordt bijgeschreven op de boekwaarde van de grondexploitaties en daarmee niet op de exploitatie drukt. Hieronder tonen wij de netto schuld quote zonder leningen gecorrigeerd voor de *voorraadquote*.

Hieruit blijkt dat de netto schuld quote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen en investeringen in grondexploitaties, niet aandachtvragend hoog is.

- De ratio grondexploitatie, zijnde de balanspositie grondexploitatie in verhouding met de totale baten, laat een licht dalende trend zien ten opzichte van 2016. Dit is met name te verklaren door vrijval van de in eerdere boekjaren gevormde verliesvoorziening voor bedrijventerrein Habraken, waardoor de balanspositie grondexploitaties ondanks de gerealiseerde verkopen in 2017 niet gedaald is. De daling van de ratio in 2015 ten opzichte van 2014 is grotendeels te verklaren door hogere baten vanwege de nieuwe taken in het sociaal domein. De ratio bij uw gemeente blijft relatief hoog, wat duidt op een relatief hoog risicoprofiel. Strakke sturing op de realisatie van de geplande verkopen tegen de geplande prijzen en alertheid bij het doen van investeringen in de grondexploitaties blijven bij de beheersing van dit risico van belang. Deze ratio zal volgens de begroting 2018-2021, door te realiseren verkopen en terughoudendheid met het doen van nieuwe investeringen, sterk dalen tot 43% in 2021.
- De solvabiliteit, bepaald door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen, laat een stijgende trend zien door een toename van het eigen vermogen vanwege een positief resultaat voor bestemming (met name door de vrijval van de verliesvoorziening Habraken). Dit is een positieve ontwikkeling. Doordat uw gemeente investeringen met maatschappelijk nut in de periode tot en met 2016 niet activeerde en (al dan niet gedekt door bestemmingsreserves) ten laste van de exploitatie bracht, is de solvabiliteitsratio lager dan bij een gemeente die in het activerings- en afschrijvingsbeleid een andere keuze maakte. Gemeenten zijn in die zin op dit moment enkel op basis van deze kengetallen nog niet goed vergelijkbaar. Ook in de toekomst zijn er nog mogelijkheden om dit kengetal te beïnvloeden. Dit betreft met name keuzemogelijkheden die het BBV geeft om bepaalde investeringen al dan niet te activeren, zoals bijdragen aan activa in eigendom van derden en onderzoekskosten.

Samenvattend is de ontwikkeling van de financiële positie naar onze mening positief te noemen.

2.3. Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief van de gemeente Veldhoven, zoals blijkt uit de programmabegroting 2018-2021, toont voor de jaarschijven 2018-2020 een negatief geraamd saldo van baten en lasten (voor reservemutaties). Op basis hiervan bestaat de verwachting dat de reservepositie van de gemeente in de komende jaren zal dalen. Daartegenover staat dat het vreemd vermogen van de gemeente Veldhoven de komende jaren zal dalen door verkopen binnen de grondexploitaties, waardoor de solvabiliteit ondanks het dalende eigen vermogen zal stijgen.

Onder andere via de kwartaalrapportage 1-2018 bent u geïnformeerd over ontwikkelingen rondom het gemeentefonds en de positieve invloed die deze ontwikkelingen hebben op de begrotingsruimte van uw gemeente in de jaren 2018 t/m 2021. Tegelijkertijd is in deze rapportage aangegeven dat er sprake is van de nodige onzekerheden op het vlak van de geraamde lasten, onder andere vanwege ontwikkelingen in het sociaal domein en inspanningsverplichtingen van gemeenten voor maatschappelijke opgaven o.a. op het vlak van duurzaamheid.

BEVINDINGEN JAARREKENINGCONTROLE

Focus op onderdelen die er echt toe doen

3. BEVINDINGEN JAARREKENINGCONTROLE

3.1. Schattingen

Het toegepaste verslaggevingsstelsel is gebaseerd op wettelijke voorschriften weergegeven in het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)*. Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen en grondslagen voor resultaatbepaling voor de significante jaarrekeningposten aanvaardbaar en in overeenstemming met het *BBV*. De grondslagen die per post zijn opgenomen in de toelichting van de jaarrekening zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2017	2016	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag			De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de In exploitatie genomen gronden	Hoog			Zie paragraaf 3.3. het is nog niet volledig zeker dat het deel van Habraken wat bestemd is voor circulaire bedrijvigheid tot ontwikkeling komt, omdat de vraag naar deze gronden in de gemeente zich nog zal moeten bewijzen. Gemeente Veldhoven heeft besloten de regionale afspraken, waarin uw gemeente gelegenheid is gegeven dit plandeel bij voldoende vraag te ontwikkelen, te volgen bij het bepalen van de waardering in de jaarrekening 2017. Op grond hiervan classificeren wij dit uitgangspunt als optimistisch.
Vorzieningen	Gemiddeld			De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.

Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag	●	●	Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren (belastingen en overige) geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is. Voor de voorziening dubieuze debiteuren verzoeken wij uw gemeente het nu gehanteerde standaardpercentage voor oninbaarheid (30% van de vordering) in 2018 te toetsen op basis van de werkelijke oninbaarheid in de afgelopen jaren.

Legenda: ● Evenwichtig ● Voorzichtig ● Optimistisch ● Buiten de bandbreedte

3.2. Decentralisaties sociaal domein

In onze managementletter zijn wij ingegaan op de uitdagingen voor boekjaar 2018 en daarna om de procesbeheersing van de taken in het sociaal domein verder op orde te krijgen. Tevens hebben wij daarin uitgebreid gerapporteerd over ons beeld bij de stappen die gezet worden om de budgetuitputting van de taken in het sociaal domein (met name Jeugdzorg) beter te monitoren. De middelen die uw gemeente van het Rijk krijgt zijn onvoldoende gebleken om alle kosten te dekken. In dit kader zijn in de meerjarenbegroting middelen vrijgemaakt (die worden toegevoegd aan de reserve sociaal deelfonds) om de tekorten in het sociaal domein te dekken.

Bij de jaarrekeningcontrole is onze aandacht met name uitgegaan naar de rechtmatigheid van de bestedingen. Uw gemeente heeft in aanloop naar de jaarrekeningcontrole 2017 wederom veel energie gestopt in de verantwoording van de geldstromen die samenhangen met de decentralisaties. Onze bevindingen zijn als volgt:

- Het landelijke controleprotocol is door uw gemeente van toepassing verklaard, op grond waarvan zorgaanbieders, die een verantwoording met een totaal declaratiebedrag boven € 125.000 indienen, bij deze verantwoording een controleverklaring van hun accountant moeten aanleveren. Het beschikbaar zijn van een goedkeurende controleverklaring geeft een onderbouwing van de daadwerkelijke levering van de zorg (prestatielevering) door de zorgleverancier aan de rechthebbende. Op basis van deze verantwoordingen constateren wij:
  - Een aantal zorgaanbieders heeft geen controleverklaring bij de jaarverantwoording ingediend, of er was sprake van een niet goedkeurende strekking van de controleverklaring van de accountant van de zorgaanbieder.
  - Zorgaanbieders met een declaratiebedrag lager dan € 125.000 hoeven geen controleverklaring in te dienen bij de jaarverantwoording. Hierdoor bestaat er onzekerheid over de prestatielevering.
  - Afwijkingen op de B-variant (Jeugdzorg) doordat na de controle van de accountant bij de zorgaanbieder er door de gemeenten onderling tariefaanpassingen door zijn gevoerd op basis van nagekomen informatie over het aantal unieke cliënten.

Het totaalbedrag aan gedeclareerde zorg dat op basis hiervan onzeker is bedraagt € 0,45 miljoen (Jeugd) respectievelijk € 0,44 miljoen (Wmo).

- Constatering landelijk is dat van de SVB, die het beheer van de persoonsgebonden budgetten (PGB's) uitvoert, geen sluitende informatie is ontvangen over de getrouwe en rechtmatige besteding van de PGB's. De auditdienst van de SVB heeft geen goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de totale landelijke PGB-bestedingen op kasbasis in 2017. Hierbij is een fout geconstateerd voor zowel WMO (3,88%) als Jeugd (6,88%). Het totaalbedrag aan PGB's 2017 is € 0,5 miljoen (Jeugd) respectievelijk € 0,6 miljoen (Wmo). Dit bedrag hebben wij, gelet op de bevindingen van de auditdienst van de SVB, volledig als onzeker aangemerkt, omdat op basis van de bevindingen van de SVB geen vertaling gemaakt kan worden naar individuele gemeenten. Wel heeft de auditdienst aangegeven aanzienlijke verbeteringen te zien in vergelijking met voorgaande jaren. Dit blijkt ook uit de lagere foutpercentages.

Het verminderen van de afhankelijkheid van het ontvangen van (betrouwbare) verantwoordingsinformatie van de zorgleveranciers is een aandachtspunt. Deze afhankelijkheid is te verminderen als de gemeente besluit zelf meer werkzaamheden op de prestatielevering uit te voeren. De gemeente kan er hierbij voor kiezen dit onderzoek naar de prestatielevering in te bedden in de reguliere processen of te besluiten de prestatielevering door middel van een steekproef periodiek (minimaal jaarlijks) achteraf te controleren.

3.3. Grondexploitatie

De controle van de grondexploitatie vraagt veel aandacht van ons als accountant, vanwege de hoge mate van schattingsonzekerheid die met deze jaarrekeningpost samenhangt. Wijzigingen in uitgangspunten die bij het doorrekenen van de grondexploitatie gehanteerd worden hebben een grote invloed op de financiële uitkomst van de grondexploitatie en ook op projectniveau dienen te maken kosten en de te realiseren opbrengsten, inclusief de timing daarvan, ingeschat worden.

Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij de belangrijkste grondexploitatie van uw gemeente gecontroleerd. Onze bevindingen over het risicoprofiel van de belangrijkste projecten zijn hieronder weergegeven.

Project	Risicoprofiel	Toelichting
Habraken	Hoog	In de jaarrekening 2016 werd verwacht dat 15 hectare van het plangebied van Habraken niet tot ontwikkeling zou komen. Het tekort op het plan bedroeg circa € 12,7 miljoen euro. In 2017 is meer duidelijk geworden over de invulling van het plan, waarbij is gebleken dat een deel van het te schrappen terrein ligt op gronden die niet in eigendom van de gemeente zijn. Per saldo kan hierdoor een groter deel van het plan op gemeentelijke grond tot ontwikkeling gebracht worden. De kosten die zijn toe te rekenen aan deel van het plan wat definitief niet tot ontwikkeling zal komen ad € 6,7 miljoen zijn afgeboekt. De planwijzigingen hebben daarmee een positief effect voor de gemeente Veldhoven van circa € 6 miljoen.

		Wij merken net als vorig jaar op dat 15 hectare van het plangebied bestemd is voor circulaire bedrijvigheid, waarvan het wel aannemelijk is dat er vraag is naar dergelijke kavels, maar dit nog wel zal moeten blijken. Het uitgangspunt van uw gemeente is daarmee optimistisch te noemen. Uw gemeente had bij de waardering ook een voorzichtigere keuze kunnen maken, door de voorziening voor dit deel van Habraken (deels) te handhaven in de jaarrekening 2017. Uw gemeente heeft echter bewust de regionaal gemaakte afspraken gevolgd. Het plan loopt tot en met 2029.
Zilverackers – drie dorpen	Hoog	Op basis van de huidige inzichten (gebaseerd op de gunstige marktontwikkelingen) is het de verwachting dat het plangebied volledig tot ontwikkeling zal komen. Wel lopen er in regionaal verband nog overleggen om de plancapaciteit in SGE verband af te stemmen op de behoefte. Dit kan invloed hebben op het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod binnen dit project. De verkopen zijn voornamelijk vanaf 2018 gepland en het project loopt tot en met 2030. Het inherente risicoprofiel van deze grondexploitatie is gelet op de looptijd en de omvang van de nog te realiseren opbrengsten en kosten hoog. Tegelijkertijd is er momenteel sprake van gunstige marktomstandigheden.
Oerle-Zuid	Gemiddeld	Een groot deel van de opbrengsten binnen het project Oerle-Zuid zijn reeds gerealiseerd of worden gerealiseerd op basis van afgesloten overeenkomsten. De winstgevendheid binnen het project is beperkt, waardoor het niet realiseren van de geplande fasering van de verkopen financiële effecten kan hebben. Tegelijkertijd is het plan nu in de eindfase, waardoor de onzekerheden snel afnemen.
Slot Oost	Laag	Het betreft een relatief klein plan van 43 woningen, het plan is naar verwachting winstgevend. Met inachtneming van de schaal van het plan classificeren wij het risicoprofiel als laag.
Noordrand Zandven	Laag	Het betreft een bedrijventerrein waar tevens enkele woon-werkkavels zijn gepland. Gelet op de verwachte winstgevendheid en het gegeven dat voor een deel van de opbrengsten reeds een overeenkomst gesloten is, classificeren wij het risicoprofiel als laag.

Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen. Deze 10 jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden gezien en waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren. Bij uw gemeente speelt dit bij de projecten De drie Dorpen en Habraken, die beide tot en met 2030 lopen. De looptijd van beide projecten is verlengd ten opzichte van voorgaand jaar (Habraken kende vorig jaar een looptijd < 10 jaar) op grond waarvan wij een nieuw besluit van de gemeenteraad relevant achten. Dit zal verwerkt worden in het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2017.

Risico-beperkende maatregelen die onder andere zijn benoemd zijn het uitvoeren van onderzoek naar de behoefte aan kavels circulaire bedrijvigheid (Habraken) en de duidelijke fasering van het project in diverse fasen en de flexibiliteit die dat met zich meebrengt. Wij zullen onze controleverklaring afgeven na vaststelling van dit besluit door de raad.

3.4. SiSa-bijlage

De SiSa-bijlage bevat de verantwoording over aan uw gemeente toegekende subsidies waarvan het Rijk heeft besloten dat de verantwoording via de SiSa-bijlage in de jaarrekening dient plaats te vinden. Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, Artikel 5 lid 4, dienen wij te rapporteren over de fouten en onzekerheden die wij hebben aangetroffen bij de controle van de SiSa bijlage. Wij constateren dat geen sprake is van financiële fouten of onzekerheden. Dit is hieronder in de voorgeschreven tabel samengevat.

Code	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
F10	Nota ruimte project Eindhoven Brainport	N.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet _gemeentedeel 2017	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) _gemeentedeel 2017	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.

3.5. Begrotingsrechtmatigheid

In de jaarstukken 2017 legt het college in de toelichting op de staat van baten en lasten verantwoording af over de realisatie van de lasten en baten ten opzichte van de begroting na wijzigingen. In het jaarverslag is in hoofdstuk 2.1 per programma een toelichting opgenomen over de afwijkingen tussen de realisatie en begroting na wijziging. Tevens is in de jaarrekening in het onderdeel *Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid* een analyse opgenomen. Op basis van deze analyses en onze eigen werkzaamheden concluderen wij dat de overschrijdingen adequaat zijn toegelicht en er geen sprake is van overschrijdingen die wij, op grond van de richtlijnen in de *Kadernota Rechtmatigheid* van de Commissie BBV, als onrechtmatig dienen aan te merken.

Wel merken wij het volgende op: uit de programmaverantwoording blijkt dat bij diverse programma's sprake is van investeringen die eerder gerealiseerd zijn dan geraamd en dat daardoor sprake is van een overschrijding van het voor de jaarschijf 2017 beschikbaar gestelde krediet. Het betreft onder andere de vervangingsinvesteringen bomen en openbaar groen. De overschrijding wordt in mindering gebracht op het voor de jaarschijf 2018 beschikbaar gestelde budget. Wij adviseren expliciet in het financieel beleid te verankeren dat dergelijke (tijdelijke) overschrijdingen niet onrechtmatig zijn, mits de bestedingen passen binnen het totaal beschikbare krediet.

3.6. Aanbestedingswetgeving

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de gemeenteraad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw gemeente uitgevoerde inkoopanalyse gecontroleerd of de aanbestedingswetgeving gedurende boekjaar 2017 is nageleefd.

Uw gemeente heeft een adequate eigen analyse van de inkopen 2017 uitgevoerd, die wij als basis voor onze werkzaamheden hebben kunnen gebruiken. Hieruit komt de volgende bevinding, die ook reeds door uw gemeente was geconstateerd.

De gemeente Veldhoven maakte tot en met 2016 gebruik van een aantal in 2012 in regionaal verband gesloten raamovereenkomsten met inhuur/uitzendbureaus. Vorig jaar is in regionaal verband getracht nieuwe overeenkomsten te sluiten, maar het is niet gelukt deze overeenkomsten tijdig in te laten gaan (vertraging is onder andere ontstaan door complexiteit en de benodigde betrokkenheid van meerdere gemeenten). Voor de periode vanaf 1 januari 2017 is gebruik gemaakt van tijdelijke contracten die onderhands zijn gegund. Bij één leverancier is in 2017 een bedrag van € 230.000 exclusief Btw ingekocht. Dit is boven de aanbestedingsdrempel van € 209.000 en wij hebben deze bestedingen daarom als onrechtmatig aangemerkt.

3.7. WNT

Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen (bij een gemeente: de griffier en de gemeentesecretaris) in de publieke en semipublieke sector wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt ook voor niet-topfunctionarissen met een bezoldiging hoger dan de maximale normbedragen.

In het kader van de jaarrekening 2017 heeft uw gemeente een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Deze informatie heeft uw gemeente opgenomen in de toelichting in de jaarrekening. Tevens heeft uw gemeente vastgesteld dat er geen functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de maximale normbedragen hebben ontvangen. Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2017. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij vastgesteld dat de WNT in 2017 is nageleefd en dat de toelichting hierover in de jaarrekening geen fouten en/of onzekerheden bevat.

3.8. Vennootschapsbelasting

De gemeente Veldhoven valt sinds 1 januari 2016 onder de vennootschapsbelastingplicht van overheidsondernemingen (VPB). Voor directe overheidsondernemingen geldt dat zij slechts belastingplichtig zijn voor zover zij een onderneming drijven (lees: beperkt vennootschapsbelastingplichtig). Uw gemeente heeft vorig jaar getoetst welke activiteiten belast, onbelast, dan wel vrijgesteld zijn voor de vennootschapsbelasting en uw fiscaal adviseur heeft toen namens uw gemeente een brief gestuurd naar de Belastingdienst waarin afstemming is gezocht over het standpunt van de gemeente Veldhoven dat enkel de activiteit Grondexploitatie valt te classificeren als belaste activiteit. De belastingdienst heeft aangegeven niet volledig in te kunnen stemmen met het standpunt van de gemeente. Onder andere de verkoop van kaphout is een belaste activiteit en dat geldt mogelijk ook voor reclame op openbare verlichting enabri's. Over deze laatste 2 onderwerpen dient nog duidelijk te komen. De huidige inzichten zijn verwerkt in de jaarrekening 2017 (leidend tot een Vpb last ad € 89K), maar dit blijft een thema om te volgen.

3.9. Loonbelasting en Btw

Bij bedrijfsprocessen rondom personeel, van aanname tot ontslag, is het van belang de loonheffingaspecten goed op het netvlies te hebben. Het betreft hierbij niet enkel de loonheffingsprocessen binnen de salarisadministratie, maar het is ook aan te raden regelmatig na te gaan of risico's worden gelopen bij vergoedingen en verstrekkingen aan werknemers welke bijvoorbeeld niet via de reguliere processen van de salarisadministratie lopen. Op basis van onze ervaringen manifesteren deze risico's zich met name bij organisaties waar de beslissingsbevoegdheden zijn gedecentraliseerd. Wij analyseren het bestaan van risico's door middel van een risico-analysetool. Ook wordt hierbij gekeken naar kansen die nog niet (volledig) benut worden.

De afgelopen periode is bij gemeente Veldhoven een dergelijke analyse uitgevoerd. De (mogelijke) risico's liggen op het vlak van de inhuur van derden en de interne controle op kostendeclaraties en de werkkostenregeling. Ook zijn er mogelijke kansen gesignaleerd. Onze bevindingen zijn vastgelegd in een afzonderlijke rapportage en wij raden de gemeente aan deze vervolgacties op te pakken. Een efficiënte methodiek die wij in het vervolgtraject voorstellen te gebruiken is de toepassing van (gerichte) steekproeven (zoals de Belastingdienst ook doet bij belastingcontroles).

Tot slot merken wij op dat voorgenomen Btw wijzigingen uit her regeerakkoord op het vlak van sportvoorzieningen weliswaar niet relevant zijn/waren voor de jaarrekening 2017, maar veel effect voor het meerjarenperspectief van uw gemeente (kunnen) hebben.

INTERNE BEHEERSING

**Samenvattend beeld van onze
managementletter**

4. INTERNE BEHEERSING

In onze eerdere tussentijdse rapportage na afloop van onze interim controle hebben wij u nader geïnformeerd over de beheersing in de door ons onderzochte processen. Naar aanleiding van onze werkzaamheden ten aanzien van de interne beheersing kunnen wij u in een samenvattend overzicht het volgende beeld laten zien:

Proces	Onze beoordeling
Planning & control cyclus	Toereikend
Inkopen en aanbesteden	Toereikend, met belangrijke aandachtspunten
Inkomende facturen en betalingsverkeer	Toereikend
Personele lasten	Toereikend
Wmo	Toereikend, met belangrijke aandachtspunten
Jeugdzorg	Toereikend, met belangrijke aandachtspunten
Participatiewet	Toereikend
Belastingopbrengsten	Toereikend
Subsidieverstrekingen	Toereikend, met aandachtspunten
Grondexploitatie	Toereikend

Met name ten aanzien van het digitaliseren van de werkprocessen binnen het sociaal domein (om onvolledige dossiers en inefficiënties in de werkprocessen te voorkomen) en het verder vormgeven van het contractenregister met gemeentelijke contracten (zodanig dat deze een signaalfunctie geeft bij aflopende contracten en het tijdig (opnieuw) aanbesteden gemonitord kan worden) hebben wij de aandacht van uw gemeente gevraagd.

Reikwijdte werkzaamheden

Wij hebben de administratieve organisatie en de daarin verweven maatregelen van interne beheersing van uw gemeente beoordeeld, voor zover van belang in het kader van onze jaarrekeningcontrole en ter bepaling van de diepgang van de door ons uit te voeren controlewerkzaamheden. Ons onderzoek van de interne beheersing heeft zich niet verder uitgestrekt dan noodzakelijk was om tot een oordeel te komen over de jaarrekening. Daarom kunnen wij u ook geen oordeel over de interne beheersing geven.

MEDEDELINGEN AAN DE GEMEENTERAAD

Vanuit onze rol als onafhankelijk accountant

5. MEDEDELINGEN AAN DE GEMEENTERAAD

Reikwijdte werkzaamheden

Wij bespreken met het college en management de kwaliteit, en niet alleen de aanvaardbaarheid, van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving. In deze bespreking komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals:

- nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen;
- schattingen, beoordelingen en onzekerheden;
- bijzondere transacties;
- waarderingsgrondslagen met betrekking tot significante jaarrekening-posten, inclusief het tijdstip waarop transacties plaatsvinden en de periode waarin die worden verantwoord.

Naar onze mening zijn de door de gemeente gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de belangrijke posten in de jaarrekening en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Discussies met het college

Er waren geen verschillen van inzicht met het college of management over de waarderingsgrondslagen, de financiële administratie, de verslaggeving of onze controlewerkzaamheden. Voorts hebben wij op grond van de door ons verrichte werkzaamheden geen discussies gehad met het college over belangrijke alternatieve verwerkingswijzen van posten of transacties.

Niet gecorrigeerde afwijkingen

Na onze controle resteren enkele fouten of onzekerheden die geaggregeerd niet tot afwijking van materieel belang leiden voor het beeld van de jaarrekening. Het overzicht van niet gecorrigeerde afwijkingen is als bijlage bij de bevestiging bij de jaarrekening door het college gevoegd.

Fraudes en andere onregelmatigheden

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en het ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij zowel de gemeenteraad als bij het college. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude en onjuistheden. Het onderzoek van de accountant richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude en onjuistheden. Indien bij de uitvoering van de controleopdracht aanwijzingen voor fraude worden verkregen, dient de accountant een aanvullend onderzoek te verrichten ongeacht de aard en mogelijke omvang van de vermoedelijke fraude. Indien onze controle een afwijking als gevolg van fraude, een vermoedelijke fraude of een onjuistheid signaleert, zullen wij deze informatie uiteraard direct bespreken met het college en met de gemeenteraad en onder bepaalde omstandigheden met regelgevende en justitiële instanties, zoals verwoord in de Verordening op de Fraudemelding.

Tijdens de controlewerkzaamheden met betrekking tot boekjaar 2017 hebben we geen constatering gedaan die een indicatie kunnen zijn voor een mogelijke fraude.

Gelet op de verantwoordelijkheid van het college adviseren wij het onderwerp fraude periodiek te bespreken in vergaderingen van het college aan de hand van een frauderisicoanalyse.

Onafhankelijkheid

Met betrekking tot de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening van de gemeente Veldhoven over het jaar 2017 zijn ons geen feiten en omstandigheden bekend die onze onafhankelijkheid en objectiviteit voor de door ons verstrekte controleverklaring bedreigd hebben.

Hieronder hebben wij in dat kader een overzicht van de door ons team bestede uren opgenomen (inclusief schatting nog te maken uren):

	Realisatie	Begroting
Partner	30	30
Manager	66	60
Overige teamleden	450	254
Totaal controleteam	546	344

De hogere tijdsbesteding is met name veroorzaakt door enkele nieuwe elementen (taakvelden, investeringen maatschappelijk nut die vanaf 2017 geactiveerd dienen te worden). Daarnaast heeft de controle in het sociaal domein dit jaar nog extra aandacht nodig gehad, omdat de interne beheersing nog niet het gehele jaar adequaat gefunctioneerd heeft (zie bevindingen in de managementletter) en wij de controle van het sociaal domein op een later tijdstip konden uitvoeren omdat de verantwoordingen van de zorgaanbieders (voorzien van controleverklaring van de accountant van de zorgaanbieder) tijdens het eerste controlemoment nog niet (volledig) beschikbaar waren.

Automatiseringsomgeving

Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Hoewel dit artikel voor een gemeente niet van toepassing is, merken wij in het verlengde hiervan wel op dat de jaarrekeningcontrole geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht heeft gebracht. Wij hebben de uitkomsten naar aanleiding van onze data-analyses op de digitale factuurverwerking (inkomende en betaalbaar gestelde facturen) onder de aandacht van het management gebracht, waaruit na nader onderzoek geen bijzonderheden zijn gebleken.

Mazars heeft meer in huis dan state-of-the-art kennis op het gebied van accountancy en fiscaliteit. We willen bijdragen aan het succes van onze klanten door, binnen de kaders van ons vak, onverwachte inzichten, verrassende mogelijkheden en nieuwe oplossingen te bieden.

Mazars. Verandert kennis in kansen

Contact

Mazars

drs. D.J. Han RA
Flight Forum 760 - Postbus 8692 - 5605 KR Eindhoven
jankhim.han@mazars.nl
088 27 71 700 | 06 1094 4962

R.C. Dol MSc RA
Christiaan Geurtsweg 8 - Postbus 1180 - 7301 BK Apeldoorn
ruben.dol@Mazars.nl
088 27 72 244 | 06 5252 6240

www.mazars.nl